

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

23

czerwca 2019

niedziela

18:00

Wrocław, NFM, Sala Główna

Różne oblicza Wiednia

Marcin Danilewski – skrzypce, dyrygent

Paweł Maślanka – skrzypce

Jan Żądło – baryton

West Side Sinfonietta / NFM Orkiestra Salonowa

Program:

Joseph Haydn (1732–1809) *I Symfonia D-dur Hob I:1* [14']

I Presto

II Andante

III Finale: Presto

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791) *Koncert skrzypcowy A-dur „Turecki”*

KV 219 [28']

I Allegro aperto

II Adagio

III Rondeau: Tempo di Menuetto

Johann Strauss syn (1825–1899) *Nad pięknym modrym Dunajem* – walc op. 314

Wolfgang Amadeus Mozart

Ein Mädchen oder Weibchen z opery *Czarodziejski flet* KV 620

Fin ch'han dal vino z opery *Don Giovanni* KV 527

Fritz Kreisler (1875–1962) *Liebesleid*

Franz Lehár (1870–1948) *O Vaterland, du machst bei Tag* z operetki *Wesoła wdówka*

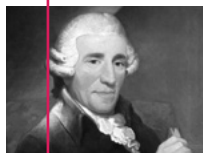
Fritz Kreisler *Liebesfreud*

Carl Zeller (1842–1898) *Lat dwadzieścia miał mój dziad* z operetki *Ptasznik z Tyrolu*

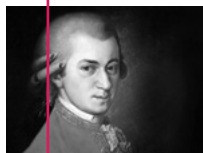
Robert Stolz (1880–1975) *Brunetki, blondynki*

Johann Strauss syn *Wielka sława to żart* z operetki *Baron cygański*

[40']

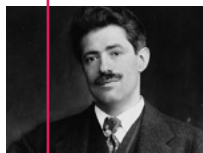
J. Haydn

W.A. Mozart

J. Strauss syn

F. Kreisler

Wiedeń, miasto muzyki

Artur Bielecki

„Wielobarwność” muzyki wiedeńskiej minionych trzech stuleci przestaje zachwycać i zadziwiać. Można było odnaleźć w Wiedniu po prostu wszystko: od muzyki rozrywkowej po najbardziej wyrafinowaną awangardę, od teatru przedmieść po operę przy dworze cesarskim, od eleganckich sal balowych po skromne gospody i kawiarnie, w których też nierzadko rozbrzmiewała muzyka. Ambitny znawca i mecenas mógł w tym mieście zwrócić się ku genialnym twórcom, a nieposiadający wykształcenia muzycznego amator liczyć na porcję „muzyki łatwej, lekkiej i przyjemnej”. Program dzisiejszego koncertu ukazuje fragment tej mieniącej się różnymi kolorami mozaiki wiedeńskiej.

Pierwsze symfonie Josepha Haydna, najstarszego z klasyków wiedeńskich, zaczęły powstawać pod koniec lat 50. XVIII wieku, kiedy kompozytor dopiero zaczynał swoją karierę. Miał wtedy około dwudziestu pięciu lat i za sobą ubogie dzieciństwo oraz nietatwą wczesną młodość z dala od domu rodzinnego. W 1758 r. Haydn zatrudnił się na dworze hrabiego Morzina jako kapelmistrz i kompozytor. To zapewne właśnie dla orkiestry hrabiego skomponował swoje pierwsze symfonie – wkrótce po tym miał się stać mistrzem i wręcz ojcem tego klasycznego gatunku. Otwierająca listę ponad stu takich kompozycji I *Symfonia D-dur* (w katalogu Hobokena pozycja I:1) należy do najwcześniejszych dzieł. To oczywiście utwór jeszcze stosunkowo bardzo skromny, niewielkich rozmiarów, przeznaczony tylko na smyczki, dwa oboje i dwa rogi. Do tego prostego składu należałoby dodać klawesyn w roli basso continuo, ponieważ wczesne symfonie Haydna noszą jeszcze liczne ślady baroku. Utwór składa się z trzech krótkich części. Muzyka tchnie świeżością i wdziękiem. Gdy jej słuchamy, mamy wrażenie, że jest to już perełka stylu klasycznego.

Program pierwszej części wieczoru został zdominowany przez większe formy muzyczne reprezentujące styl klasyczny. Znalazło się wśród nich arcydzieło Wolfganga Amadeusa Mozarta – *Koncert skrzypcowy A-dur* KV 219. To ostatni z pięciu jego koncertów skrzypcowych (wszystkie powstały w 1775 r., są to zatem utwory dziewiętnastolatka), najbardziej ceniony i najczęściej wykonywany. Składa się z trzech części. Finał, utrzymany w konwencji menueta, zawiera ciekawy fragment wystylizowany na muzykę turecką. Jak dobrze wiedzą mitościnicy twórczości Mozarta, *alla turca* pojawia się od czasu do czasu w jego muzyce, zawsze ze wspaniałym efektem.

Z dzieł tego kompozytora pochodzą także dwie znakomite arie, które usłyszymy w drugiej części koncertu. *Ein Mädchen oder Weibchen* to oczywiście aria Papagena, jednego z bohaterów *Czarodziejskiego fletu*. Papagena, sympatyczny, bardzo łudzki w swoich wadach ptasznik, ma za zadanie towarzyszyć w wyprawie szlachetnemu księciu o imieniu Tamino. W drugim akcie opery Papagena śpiewa swoją sławną arię o wymarzonej dziewczynie (jak wiemy, pod koniec tej baśniowej powieści ptasznik spotka wreszcie swoją upragnioną Papagenę). Druga aria pochodzi z dzieła równie genialnego i sławnego – z opery *Don Giovanni* uznawanej za jedno ze szczytowych osiągnięć w historii gatunku. Utwór miał premierę w Pradze w 1787 r. Jego bohater to legendarny uwodziciel, „rozpustnik ukarany”, jak doprecyzowuje tytuł owego *dramma giocoso*. Gdy po serii dramatycznych wydarzeń nad Don Giovannim zaczynają zbierać się czarne chmury, a jego ofiary poprzysięgają zemstę, nieoprawny szlachcic nie przejmując się sytuacją. Przeciwnie: organizuje w swoim pałacu bal. W stawnej „arii szampańskiej” – *Fin ch'han dal vino* – Don Giovanni instruuje Leporella, swojego wiernego sługę, jak ma wyglądać przyjęcie w pałacu. Wino będzie się lało strumieniami, wszyscy goście mają się doskonale bawić. To zadziwiające, z jaką maestrią Mozart zbudował tę pełną szalonego temperamentu arię, opierając jej pierwszą frazę na prostym trójdźwięku.

Pozostałe punkty programu przenoszą nas w sferę muzyki lżejszej, w świat operetki i salonu. Jednym z bohaterów tego wytwornego świata był Fritz Kreisler, urodzony w Wiedniu legendarny skrzypek, który zajmował się również kompozycją. Słuchacze podziwiali go m.in. za grę pełną elegancji i wyraziste *vibrato*. Artysta występował z największymi muzykami swoich czasów, w tym z polskimi pianistami Maurycym Rosentalem i Józefem Hofmannem. Był także uzdolnionym kompozytorem, a jego specjalnością stały się pastisze dawnych mistrzów, które prezentował jako opracowania nieznanych rękopisów. Podczas dzisiejszego wieczoru postuchamy dwóch szlagierów salonowego repertuaru skrzypcowego autorstwa Kreislera: będą to miniatury *Liebesleid* oraz *Liebesfreud*.

Wielkimi postaciami operetki wiedeńskiej – choć z różnych pokoleń – byli Johann Strauss syn i Franz Lehár. Ogromny talent Straussa powodował, że w jego przypadku zacierała się niekiedy granica pomiędzy operetką a operą. *Baron cygański* to „prawie opera”, premierę miał w wiedeńskim Theater an der Wien w 1885 r. Aria *Wielka sława to żart* należy do najbardziej porywających fragmentów tej ope-

retki – została napisana (jakżeby inaczej?) w konwencji walca, którego niekwestionowanym królem był Strauss. Nie zabraknie w programie również najstawniejszego walca tego kompozytora: *Nad pięknym modrym Dunajem*. Z kolei *O Vaterland, du machst bei Tag* pochodzi z jednej z najbardziej znanych operetek – z *Wesołej wdówki* Lehára. Operetka ta po raz pierwszy zabrzmiała dwadzieścia lat po *Baronie cygańskim*, w tym samym Theater an der Wien. Z Wiedniem swoje losy związała także Carl Zeller, kompozytor i radca ministerialny. Jego *Ptasznik z Tyrolu* (operetka w trzech aktach) zyskał światowy rozgłos.

Złote czasy wiedeńskiej operetki i wiedeńskiego walca należą już do dawno minionej epoki. Dzięki takim koncertom jak dzisiejszy możemy jednak do nich powracać. Bodaj ostatnim dwudziestowiecznym dziedzicem tej tradycji był Robert Stolz, austriacki dyrygent, twórca piosenek, operetek i muzyki filmowej. W Polsce szczególną stawę zdobył jego przebój *Brunetki, blondynki* należący do repertuaru niezapomnianego Jana Kiepury.

Marcin Danilewski, fot. Łukasz Rajchert

Marcin Danilewski

Artysta pochodzi z rodziny o dużych tradycjach muzycznych. Już w wieku 4 lat rozpoczął naukę gry na skrzypcach. Ukończył Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie K. Jakowicza oraz Mozarteum w Salzburgu w klasie I. Ozima.

Jest laureatem wielu konkursów, m.in. Konkursu im. T. Wrońskiego na Skrzypce Solo w Warszawie i Międzynarodowego Konkursu im. P. Czajkowskiego dla Młodych Muzyków w Kurashiki. Jako solista występuje z takimi orkiestrami, jak NFM Filharmonia Wrocławska, Filharmonia Opolska, Tatrzańska Orkiestra Klimatyczna, West Side Sinfonietta / NFM Orkiestra Salonowa czy Salonorchester St. Moritz. Jako koncertmistrz gościnny współpracuje z takimi zespołami, jak: Mozarteumorchester Salzburg, Singing Europe Orchestra, Filharmonia Dolnośląska, Neue Lausitzer Philharmonie. Artysta jest też cenionym kameralistą – współpracuje z Lutosławski Quartet, Silius Trio, Camerata Galiciana Trio i NFM Ensemble. Jest koncertmistrzem NFM Filharmonii Wrocławskiej i orkiestry Camerata Pontresina. Gra na skrzypcach „Ed Gagliano” z 1800 r.

Paweł Maślanka, fot. archiwum artysty

Paweł Maślanka

Naukę gry na skrzypcach rozpoczął w wieku 7 lat. W 2010 r. ukończył Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie K. Podejki. Jest laureatem wielu ogólnopolskich konkursów skrzypcowych, m.in. w Warszawie, Zielonej Górze, Poznaniu, Katowicach, Łodzi i Gdańsku. W 2008 r. rozpoczął współpracę z orkiestrą Sinfonia Varsovia. Z zespołem tym dokonał wielu nagrań obejmujących repertuar od muzyki barokowej po współczesną oraz odbył liczne trasy koncertowe po Polsce, krajach europejskich (Francja, Szwecja, Czechy, Portugalia, Hiszpania, Szwajcaria, Niemcy) oraz Japonii (Tokio, Kanazawa) u boku takich artystów, jak N. Kennedy, I. Pogorelić, M. Argerich, A.-S. Mutter, M. Vengerov. Od 2010 r.

jest I koncertmistrzem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii im. M. Karłowicza w Szczecinie, z którą występuje również jako solista. W 2016 r. otrzymał tytuł doktora sztuk muzycznych. Jest także nauczycielem w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. F. Nowowiejskiego oraz adiunktem w Akademii Sztuki w Szczecinie.

Jan Żądło, fot. archiwum artysty

Jan Żądło

Urodził się w 1990 r. Jest absolwentem Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach. Był uczestnikiem Akademii Operowej Teatru Wielkiego – Opery Narodowej w Warszawie. Występował m.in. jako: tytułowy Don Giovanni (Opera Śląska w Bytomiu), Papageno w *Czarodziejskim flecie* (Teatr

Wielki w Poznaniu), Morales w *Carmen* (Teatr Wielki – Opera Narodowa w Warszawie), Figaro w *Weselu Figara* (Polska Opera Królewska) i w potrójnej roli jako Il Re, L'Ambasciatore i Il Boscaiolo w *La bella dormiente nel bosco* (Opéra de Lyon). Jest laureatem nagrody specjalnej w Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. S. Moniuszki w Warszawie, a także laureatem Międzynarodowego Konkursu Wokalnego IUVENTUS CANTI im. I. Godina we Vráblach na Słowacji oraz Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. A. Campi w Lublinie.

Organizator:

NFM – Instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

